

Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Smittskydd Värmland	Version 7	Antal sidor 2
Dokumentägare Thomas Hollowell Underläkare	Fastställare Anna Skogstam Smittskyddsläkare	Giltig fr.o.m. 2023-02-24	Giltig t.o.m. 2025-02-23

Vaccination mot pneumokocker - vuxna och barn 2 år eller äldre

Gäller för: Hälsa- och sjukvård

Bakgrund

Risken att drabbas av pneumokockinfektion är större hos personer > 65 år och hos personer med vissa kroniska sjukdomar eller risktillstånd.

Särskilt vaccinationsprogram för riskgrupper

Sedan den 1 december 2022 gäller ett nationellt särskilt vaccinationsprogram. Vaccinationsprogrammet omfattar alla personer som är 2 år eller äldre med vissa sjukdomar eller tillstånd. Dessutom ska vaccination mot pneumokocker erbjudas till alla födda 1947 och senare det år de fyller 75 år. Dessa vaccinationer ska rapporteras till nationella vaccinationsregistret (NVR).

Rekommenderad vaccination till riskgrupper

Vaccination mot pneumokocker rekommenderas till ytterligare några grupper, bland annat till alla personer som är 65 år och äldre. Dessa vaccinationer ska inte rapporteras till NVR.

Pneumokockvaccin

Det finns två typer av vaccin mot pneumokocker:

- Polysackaridvaccin som innehåller antigen från pneumokockbakteriens kapsel, PPV23 (Pneumovax) som skyddar mot 23 pneumokockserotyper.
- Konjugerat polysackaridvaccin. Det finns fyra vaccin med olika antal serotyper. PCV10 (Synflorix), PCV13 (Prevenar 13), PCV15 (Vaxneuvance) och PCV20 (Apexxnar). I Region Värmland är för närvarande PCV10 (Synflorix) upphandlat till barnvaccinationsprogrammet. Apexxnar har upphandlats nationellt och är godkänt för personer 18 år och äldre.

PPV23 innehåller antigen från 23 olika serotyper och inducerar inte T-cellsmedierat immunsvaret och inget immunologiskt minne. Revaccination ger ett liknande antikropsvar som primärvaccination men inte någon boostereffekt. I konjugatvaccin är polysackariden kopplat till ett bärarprotein. Konjugering av ett protein till polysackariden inducerar ett T-cellsmedierat immunsvaret och immunologiskt minne. Revaccination se nedan.

Riskgrupper och val av pneumokockvaccin

Riskgrupper delas upp i två grupper med ökad risk respektive mycket hög risk för allvarlig pneumokocksjukdom.

Vilken typ av vaccin som ska ges och intervall om flera doser ges beror vilken riskgrupp man tillhör. Några riskgrupper är heterogena och det kan behövas en individuell bedömning.

1. Grupper med ökad risk

- Personer > 65 år
- Kronisk hjärt- eller lungsjukdom
- Tillstånd med nedsatt lungfunktion, hostkraft, sekretstagnation
- Kronisk leversjukdom
- Kronisk njursvikt
- Diabetes mellitus
- Personer som haft invasiv pneumokocksjukdom.

Individuell bedömning

- Personer alkohol-eller narkotikamissbruk
- Personer som röker
- Svetsare som utsätts för toxisk rök.

Vaccin

Folkhälsomyndigheten rekommenderar PPV23 (Pneumovax).

Revaccination rekommenderas när det har gått mer än 5 år.

2. Grupper med mycket hög risk

Vilka grupper som har mycket ökad risk, se Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Se även infektionskliniken rutin i Vida, RUT-26186 Vaccination mot pneumokocker – vuxna över 18 år med mycket hög risk.

Vaccin

Folkhälsomyndigheten rekommenderar till vuxna PCV20 (Appexnar).

Vissa grupper med särskilt hög risk rekommenderas en kombination av PCV20 och PPV23.

För barn 2-17 år, se Folkhälsomyndighetens rekommendation.

Vissa grupper med mycket hög risk har särskilda vaccinationsprogram, dit hör stamcells-transplanterade.

Referenser

[Vaccinationsprogrammet mot pneumokocker för riskgrupper \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/vaccinationsprogrammet-mot-pneumokocker-for-riskgrupper)

[Rekommendationer om pneumokockvaccination till riskgrupper \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/rekommendationer-om-pneumokockvaccination-till-riskgrupper)

Dokumentet är utarbetat av: Thomas Hollowell